

Lapp-Lisa og ”barnatro”

Elin Prøysen

8. oktober 1889 ble Anna-Lisa Vikström født i den lille bygda Mark, ca. 3 mil vest for Vilhelmina. Hun var yngst av seks søsken, og fikk tidlig lære seg å jobbe hardt på gården som foreldrene hadde. Både moren og faren var strengt religiøse. Moren var svært musikalsk, og ved husgudstjenester i bygda spilte hun salmodikon.

Skolegangen var det så som så med på den tiden. De hadde omgangsskole, og en omreisende lærer underviste noen uker om gangen.

Anna-Lisa lærte å danse av en av de eldre brødrene sine. Hun elsket å danse, men moren mente det kom til å føre henne rett i fortapelsen. Men på sett og vis ble det dansen som førte henne inn i både Frelsesarmeen og sangkarrieren, for hun holdt på å drukne i båt en gang hun var på vei fra dans. Da ba Anna-Lisa til Gud og lovtte å bli frelst hvis hun ble reddet. Og det løftet holdt hun.

I 1911 reiste hun til Stockholm for å gå på Frelsesarmeens krigsskole, og allerede samme år holdt hun vekkelsesmøte i hjembygda.

Sjefen hennes ville de skulle skaffe henne en samedrakt (lappdrakt), og slik oppsto tilnavnet Lapp-Lisa.

I 1924 giftet hun seg og måtte oppgi offisersstatusen i Frelsesarmeen fordi mannen hennes ikke var offiser. Men giftermålet satte ikke stopper for forkynnelsen hennes. Hun fortsatte å reise rundt og holde møter, og hun samlet store folkemengder med sangen og forkynnelsen sin. Et enda større publikum fikk hun da hun begynte å synge inn plater, den første kom i 1929.

Det var ikke bare i Sverige Lapp-Lisa var populær. Mange svensker hadde emigrert til Amerika, og hun ble invitert over på turné flere ganger.

Lapp-Lisa døde i 1974. I løpet av de 50 årene hun var virksom, reiste hun mellom 100 000 og 150 000 mil. Og den mest kjente plata hun sang inn; ”Barnatro”, solgte i 100 000 eksemplarer. Det er imidlertid ikke Lapp-Lisa som har skrevet sangen. Den er skrevet av Ejnar Westling (1896–1971), som var med i Frelsesarmeen en periode. Visa er sannsynligvis skrevet på 1920-tallet, men den ble først populær da Lapp-Lisa tok den opp i repertoaret sitt i 1936.

(Opplysningene om Lapp-Lisa er hentet fra nettsidene til Lapp-Lisa museet på hjemstedet hennes: www.lapplisa.vilhelmina.com).

Barnatro

Har du kvar din barnatro
ifrån hemmets lugna bo?
Kan du bedja än, som förr du alltid bad:
"Gud som haver barnen kär,
se till mig som liten är"
Gamla mor då känner sig så nöjd och glad.

∴ Barnatro, barnatro,
till himmelen du är en gyllne bro. ∴

Du har kanske vandrat kring,
runt om hela jordens ring,
och i fjärran land du sökt att lyckan nå.
Du har gråtit mången gång,
då du hört en gammal sång,
som du minnes ifrån hemmets lugna vrå.

Lik en seglare i hamn
blev du lugn i modersfamn,
då hon smekte dig och sjöng om himlens land.
Hennes stämma blev så varm,
när du låg vid hennes barm,
hon din framtid lade tryggt i änglars hand.

Du blir lycklig liksom förr,
om du öppnar hjärtats dörr,
barnaårens sällhet åter bliver din.
Uti himmelen blir fröjd,
och du själv blir glad och nöjd.
Du kan sjunga sen med jubel i ditt sinn:

:/: Barnatro, barnatro,
till himmelen du är en gyllne bro. :/: